

Lapsi- ja perhejärjestöt sekä seurakunnat Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksessa – perheet keskiöön ja monimuotoisuus huomioon!

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kaksi ensimmäistä tavoitetta ovat palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen sekä toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoiwaan työhön. Jotta ohjelman tavoitteet saavutetaan, on varmistettava asiakkaiden ja potilaiden osallistuminen ja vaikuttaminen oman palvelunsa ohella palveluiden kehittämiseen ja arviointiin. Siksi olemassa olevien asiakasosallisuuden menetelmien käyttöönottoon on panostettava. Tämä on erityisen tärkeää, jotta palveluiden yhdenvertainen saatavuus, saavutettavuus ja oikea-aikaisuus parantuvat. (Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus 2020–2022. Ohjelma ja hankeopas).

Lapsi- ja perhejärjestöt sekä seurakuntien perhepalvelut ovat olleet aktiivisesti mukana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa 2016–2019. Muutosohjelman aikana syntyi toimivia yhteistyörakenteita ja toimintamalleja niin maakunnallisesti kuin valtakunnallisestikin. Matalan kynnyksen palveluiden kehittämisen osalta kiinnityttiin erityisesti perhekeskusten kehittämiseen, joka sisällytettiin uudessa hallitusohjelmassa osaksi Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa on jatkossakin syytä huomioida järjestöjen ja kirkon näkökulma osana palveluiden kehittämistyötä. Palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden edellytyksenä on ymmärrys perheiden ja ihmisten perhesuhteiden monimuotoisuudesta. Järjestöillä puolestaan on asiantuntemusta ja kokemustietoa erilaisten perheiden erityistarpeista ja perheiden kanssa työskentelystä. Järjestöissä myös kohdataan paljon ihmisiä ja perheitä, jotka eivät syystä tai toisesta koe kunnallisia sosiaali- ja terveyspalveluita omikseen. Palveluiden kehittämisen kulmakivenä tulee olla järjestöjen osallisuus, jotta mahdollisimman monen lapsen, nuoren, aikuisen ja perheen ääni tulee kuulluksi. Järjestöt ovat tuoneet keskusteluun muun muassa palveluihin pääsemisen fyysisten ja asenteellisten esteiden purkamiseen, tuen saamisen helpottamiseen, toimiviin hoitopolkuihin, fyysisten ja mielen sairauksien kanssa elämiseen sekä syrjäytymiseen liittyviä kysymyksiä. Seurakunnilla on tarjolla monipuolisia perhepalveluita sekä parisuhteen tuen palveluita, jotka on suunnattu kaikille perheille.

Yhteisen kehittämisen ja yhteistyön avulla palveluihin hakeutumisen kynnystä on mahdollista alentaa ja painopistettä siirtää peruspalveluihin ja ennaltaehkäisyyn. Yhteistyön varmistamiseksi on huolehdittava riittävästä järjestö- sekä kirkon edustuksesta palveluiden suunnittelun ja johtamisen rakenteissa. Hyviä käytäntöjä tähän on jo luotu. Maakunnissa ja alueilla on toimivia järjestöverkostoja, jotka kannattaa resurssina hyödyntää. Esimerkiksi Pohjois-Savossa on luotu vahvat rakenteet sille, kuinka järjestöt ovat osallisia hankevalmistelussa ja kuinka järjestöjen rooli varmistetaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksissa. Hankevalmistelussa järjestöjen koordinaatiosta huolehtii Pohjois-Savon kaikkia järjestöjä edustava Järjestöneuvosto ja sen sote-seurantaryhmä. Lasten ja lapsiperheiden näkökulmaa valmisteluun tuo esiin myös järjestöjen Lapsiasiaverkosto. Näin toimimalla varmistetaan lapsiperheiden näkökulma valmistelussa.

Suomessa on noin 10 000 rekisteröityä sosiaali- ja terveysalan yhdistystä. Järjestöjen runsaslukuisuus ja moninaisuus on koettu haasteeksi muille toimijoille. Viime vuosina järjestöt ovatkin pyrkinet tavoitteellisesti verkostoitumaan keskenään ja näin helpottamaan suunnitelmallista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

76 järjestön Perheet keskiöön! -hanke ja 10 järjestön Monimuotoiset perheet -verkosto ovat toimintansa aikana kehittäneet yhteistyöjärjestöjensä kanssa useita maakunnallisia ja valtakunnallisia toimintamalleja, jotka vahvistavat lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja osallisuutta. Lisäksi he ovat kouluttaneet suuren joukon eri alojen lapsiperhetoimijoita kohtaamaan ja tukemaan perheitä erilaisissa elämäntilanteissa. Kaikki nämä hyvät käytännöt ovat Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman ja maakunnallisten hankkeiden käytettävissä.

Perheet keskiöön! hanke/Lastensuojelun Keskusliitto, Monimuotoiset perheet -verkosto sekä Kirkkohallitus ja seurakuntien perhetyö

Lisätietoja:

**Lastensuojelun Keskusliitto/ Perheet keskiöön!
-hanke**

Ulla Lindqvist
Hankepääällikkö
ulla.lindqvist@lsl.fi
050 411 0400

Kaisu Muuronen
Hankepääällikkö
kaisu.muuronen@lsl.fi
050 569 6697

Kirkkohallitus

Sari-Annika Pettinen
johtava asiantuntija
0406881592
sari-annika.pettinen@evl.fi

Liisa Välilä
asiantuntija
0406881567
liisa.valila@evl.fi

Monimuotoiset perheet -verkosto

Anna Moring
Johtava asiantuntija
050 375 0832
anna.moring@monimuotoisetperheet.fi

Sara Mäkäräinen
Erityisasiantuntija
050 375 0831
sara.makarainen@monimuotoisetperheet.fi

Perheet keskiöön! -hanke/ Maakunnalliset järjestöagentit:

Lappi
Luotolan Nuoret /Matti Virtasalo
matti.virtasalo@luotolannuoret.fi
040 703 0240

Pohjois-Karjala
Pohjois-Karjalan Martat ry / Marika Hurskainen
marika.hurskainen@martat.fi
050 448 3323

Pohjois-Savo
Iisalmen MLL / Sinikka Roth
sinikka.roth@perheentalo.fi
040 743 1773

Päijät-Häme
Lahden ensi- ja turvakoti ry /Sanna Peltonen
sanna.peltonen@letk.fi
050 558 0794

Pääkaupunkiseutu/Uusimaa
Pienperheyhdistys ry/Kaisli Syrjänen
kaisli.syrjanen@pienperhe.fi
045 7731 1399

Varsinais-Suomi
MLL:n Varsinais-Suomen piiri/ Katja Rippstein
katja.rippstein@mll.fi
045 132 6736